

Lyngdal Kommune
Att: Harald Øyvin Hol
Postboks 353
4577 LYNGDAL

Innspill til offentlig ettersyn og høring av forslag til kommuneplanens arealdel - Lyngdal kommune Agder

Vi viser til brev 25.4.2023 om forslag til kommuneplanenes arealdel.

Fiskeridirektoratet har for tiden store mengder oppgaver etter nylig omorganisering, og har fått utsatt frist, men ikke fått satt seg så grundig inn i planforslaget som vi ellers har anledning til.

Lyngdal kommune presiserer at forslaget er svært begrenset arealmessig da det kun er det «sentrale» Lyngdal samt sjøområdene som skal rulleres/revideres. Det er på denne bakgrunn ikke foreslått endringer utenfor dette arealet, hverken hva gjelder arealforslag eller bestemmelser. For sjøområdene oppfatter vi kun to nye arealforslag – nytt område for akvakultur i Rosfjord og å finne egnet sted for opprettelse av fredningsområde for hummer. Man har også nevnt utvidelse av småbåtanlegg på Korshamn i forslag til planbeskrivelse, og inntegnet et arealinnspill E8 i kartvedlegg *Søndre utsnitt*.

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet er myndighetenes rådgivende og utøvende organ innen fiskeri- og havbruksforvaltning i Norge. Vår oppgave når det gjelder arealforvaltning er å sikre eksistens og utviklingsmuligheter for marine næringer - fiskeri og akvakultur - herunder å ta vare på marint biologisk mangfold. Dette oppnås best ved å tilstrebe en balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen.

Fiskeridirektoratet sin visjon er: *"Livet i havet – vårt felles ansvar"*.

Vurdering og merknader

Generelt om kyst- og sjøområder i kommuneplan

Det er viktig å inkludere kystnære sjøarealer og marin sektor i planarbeidet - for å sikre de marine næringene samt gi kommende generasjoner mulighet til å dra nytte av de fordeler som ressursene, beliggenheten og miljøet i en kystkommune gir.

Det er også viktig for den videre utviklingen av marine næringer at man inkluderer sjøområdene med marint miljø og marine ressurser i fokuset på klimaendringer,

naturmangfold og naturens økosystemtjenester. Vi anser f.eks. at ivaretagelse av viktige fiskeplasser/-områder og marine ressursområder, som gytefelt, ålegras, tareskog mv. er viktig for å nå sentrale bærekraftsmål.

Vi anbefaler ellers alle kystkommuner å ha for øye FNs bærekraftsmål nr. 14 «Livet i havet»: «*Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling*». Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag overlapper i stor grad med dette målet.

Fiskeri- og akvakulturinteresser i arealdelen

Fiskeridirektoratet greier ikke helt å lese ut av kommuneplanarbeidet til Lyngdal kommune at de ser betydningen av eksisterende marine næringer i kommunen, og viktigheten av å ivareta bærekraftig utviklingsmuligheter for disse. Lyngdal har et relativt stort antall registrerte fiskefartøyer og fiskere, og fiskerihavn i Korshavn, men denne næringen synes sparsomt omhandlet. Det er likevel veldig positivt at kommunen viser tydelig satsing på akvakultur, og at man vil starte prosessen med å få til hummerfredningsområde i kommunen.

Det kan ligge gode muligheter i f.eks. økoturisme og reiseliv tilknyttet sjøen, kystkultur, kulturlandskap mv, og for fruktbart samarbeid i småskala mellom landbruk/akvakultur/fiske/andre matrelaterte næringer og kultur/reiseliv/andre opplevelsesnæringer.

Strandsonen er viktig for de marine næringene, da mye av den biologiske produksjon som foregår her er en forutsetning for senere utnyttelse, f.eks. for ulike fiskerier og turistvirksomhet, men også f.eks. rekreasjonsbruk som bygger opp om god folkehelse. En god klargjøring av kommunens strategiske valg knyttet til utvikling og arealbruk i kystsonen vil kunne virke både avklarende og bidra konfliktdepende.

Fiskeridirektoratet ønsker konkret ivaretagelse av fiskeri- og havbruksinteresser, inkludert ressursgrunnlaget i sjø - og mer fokus på sjøområdene. Vi vil anbefale Lyngdal kommune å ta inn, og oppdatere, flere viktige data for marine ressursområder i arealdelen. F.eks. kan arealkartet med fordel oppdateres med informasjon og ivaretagelse av naturmiljø og naturmangfold i sjø.

Nærmere om marine naturtyper

Det er flere forekomster av de viktige marine naturtypene større tareskog og ålegrassamfunn i Lyngdal kommunes sjøarealer. Marine naturtyperegistreringer er gjort etter *DN håndbok 19 - Kartlegging av marint biologisk mangfold*, som man vil finne i Miljødirektoratets naturbase og Fiskeridirektoratets kartverktøy <https://kart.fiskeridir.no/plan> . En inkludering av viktige marine naturtyper i arealkartet ved hensynssoner vil bedre kunne avklare mulige konflikter på et tidlig stadium, før en kommer for langt med planer om ulike tiltak. Lyngdal sier i forslag til planbeskrivelse at man må redusere i lokale utslipp for å sikre et godt lokalmiljø ift. nasjonalt mål om å redusere utslipper av CO2 og andre klimagasser. Her vil vi kort da peke på tare og ålegras sin evne til å fange karbon og binde CO2.

For å sikre at marine ressurser samt det marine miljøet generelt ikke skal berøres negativt, og for å unngå en bit-for-bit-nedbygging av kystsonen, som i økende grad kan forringe marine naturtyper og habitat mv., må man i størst mulig grad unngå tiltak som sprengning, mudring, utfylling, deponering, utslipp o.l. i gruntvannsområder i sjø - spesielt hvis planformål og tiltak ikke tilgodeser allmenne interesser i særlig grad. Det ville derfor være positivt for ressursgrunnlaget i sjø med bestemmelser som begrenser mudring, utlegg av masser mv.

Nærmere om gytevirksomhet

Informasjon om gytefelt for torsk i Lyngdal kommune skal være oppdatert per juni 2020, og er tilgjengelig i vårt kartverktøy under temalaget «*Kystnære fiskeridata*» og videre under

«Gytefelt torsk MB». Kartlaget viser gytefelt for kysttorsk som er kartlagt gjennom *Nasjonalt program for kartlegging av marine naturtyper* av Havforskningsinstituttet. Vi anbefaler å ta inn gytefelt som hensynssone bevaring av naturmiljø eller som eksklusivt arealformål. Lyngdal ser ut til å ha valgt førstnevnte i gjeldene kommuneplan, hvilket vi bifaller.

Nærmere om småbåthavner o.l.

Småbåtanlegg/-havner, større bryggeanlegg o.l. må plasseres der de gir minst mulig negativ påvirkning på miljøet, og hvor inngrep i sjøbunn ikke er nødvendig, og om nødvendig søkes samlet på færre, større anlegg fremfor å belaste mange områder. Disponering av sjøarealer til småbåthavner o.a. anlegg i sjø må være basert på kartlegging av sårbare marine naturtyper og produktive og verdifulle grunnvannsområder i sjø og vurderes mot behov for, og samfunnsnyttene av, småbåtplasser o.a. Dette er en viktig forutsetning for Fiskeridirektoratet ved medvirkning til reguleringsplaner, også ved utvidelser o.l. av anlegg.

Fritidsboliger, boligområder o.a. bebyggelse i 100-metersbeltet

Erfaringsmessig vil etablering av bolig-/fritidsboliger nær sjø medføre utbyggingspress også i sjø, med stadig økt behov og ønsker om å benytte sjøareal til avløp, vannforsyning o.a. typer ledninger og kabler, småbåthavn, marina-, bade-, vannsport og serveringsanlegg mv. Det samme gjelder campingplasser o.a. anlegg for turistformål samt næringsområder.

Det bør av hensyn til marint biologisk mangfold ikke legges opp til økning av arealbeslag som f.eks. brygger, båter, badeplattinger, ledninger, utlegg av sand mv. opptar i produktive grunnvannsområder i sjø, noe som igjen kan medføre forurensing, avrenning, skadelige utslipp, plast til sjø mv. Der slike tiltak kommer i eller i nærheten av viktige områder for fiskeri og havbruk, deriblant viktige ressursområder, som gytefelt, ålegras, tareskog mv., kan dette medføre økt konfliktpotensial.

Lyngdal kommune synes ikke å ha lagt opp til nye bolig- og fritidsboligområder i strandsonen, selv om det er planer om et par utvidelser. Det er viktig å begrense ny bebyggelse i strandsonen, for faktisk å kunne sikre nasjonale og regionale interesser i 100-metersbeltet langs sjøen.

Fiskeridirektoratet ser positivt på bestemmelsen om at tiltak og fradeling ikke er tillatt nærmere enn 100 m fra sjøen, jf. § 3.1.1. Vi er likevel usikre på hva man sikter til med å fjerne tekst markert med gul i *Arbeidsdokument - forslag til nye bestemmelser sammenstilt med gjeldende bestemmelser*. Vi kan ikke se noen begrunnelse for dette.

Nærmere om akvakultur i sjø

Vi minner om at det kan være et potensiale i andre typer akvakulturaktivitet enn blåskjell, laks, ørret og regnbueørret - nye arter, utvikling innenfor teknologi og driftsformer mv. Om kommunen ønsker kan det gis bestemmelser om bruk og vern av vannflate, vannsøyle og bunn samt om hvilke artsgrupper eller arter av akvakultur som enkeltvis eller i kombinasjon kan etableres, jf. pbl § 11-11 nr. 3 og 7. Her viser vi til at «*Regjeringen forventer at kommunene sikrer tilstrekkelig areal til fiskeri- og havbruksnæringen i kystsonen planleggingen, og avveier dette mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser og at arealbehovet ses i et regionalt perspektiv.*»¹

Akvakulturvirkosomhet i sjø innebærer arealbruk som vanskeliggjør annen bruk av arealene i en sone rundt anlegget, jf. fiske- og ferdselsforbudet nært akvakulturanlegg i akvakulturdrifts forskriften § 18². Arealbruken bør i størst mulig grad vises som underformål akvakultur (en-bruk). Fortøyninger bør inngå/tegnes inn i arealformål (en-bruk eller kombinert

¹ Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023

² <https://lovdata.no/forskrift/2008-06-17-822/§18>

formål), og ikke faktisk gå utenfor avsatt formål. Alternativt så bør hensyn til behovet for fortøyninger framgå av plankart og bestemmelser på annen måte, jf. pbl §§ 11-8 tredje ledd bokstav a) og 11-11 nr. 3). Se ev. nærmere om dette i veileder «Planlegging i sjøområdene»³. For å unngå arealkonflikter er det viktig at man tilstrekkelig kvalitetssikrer hvorvidt det er avsatt tilstrekkelig områder rundt akvakulturlokaliteter i sjø med kombinerte formål. Informasjon om akvakulturtillatelser/lokaliteter finnes i Akvakulturregisteret⁴, der også ytterpunkter er angitt. Informasjon om akvakulturtillatelser er også vist i <https://kart.fiskeridir.no/akva>, der temalaget «Stedfesting» viser tillatt overflate areal iht. Akvakulturregisteret samt fortøyninger (disse koordinatene er ikke kvalitetskontrollert).

Interkommunalt samarbeid

Fiskeridirektoratet anser at kommuner som deler samme sjø- og fjordområder og strømsystem bør samarbeide om arealplanlegging, med mål om bedre og mer helhetlig forvaltning av felles sjøarealer. Interkommunale planer og planprosesser vil være positivt med hensyn til ressursbruk og tilgang til kompetanse. Planene vil også bli bedre avstemt i forhold til nabokommuner. Dette gjelder særlig for sjø- og fjordområdene, og vi oppfordrer Lyngdal til mer initiativ når det gjelder interkommunal arealplanlegging i sjø.

Oppsummering og råd

Fiskeridirektoratet er spesielt opptatt av at viktige registrerte fiske- og gyteområder og områder med akvakultur og viktig marint biologisk mangfold, jf. vår kartløsning Yggdrasil: <https://kart.fiskeridir.no/plan>, ivaretas gjennom langsiktig og forutsigbar arealbruk i kommuneplanen.

Vi råder til at:

- viktige marine ressursområder, som nasjonale og vesentlige regionale naturtyperegistreringer, vises som underformål naturområde i sjø, jf. pbl §§ 11-7 nr. 6., jf. § 11-9 nr. 6 eller som hensynssoner, jf. pbl § 11-8 c), eventuelt med retningslinjer og bestemmelser.
- registrerte gytefelt i Fiskeridirektoratets kartløsning fortsatt er tegnet inn som hensynssoner.
- Lyngdal kommune ikke legger opp til utvidelser av, eller nye, småbåt-/bryggeanlegg o.l. på steder hvor det er registrert viktige marine naturtyper.
- man vurderer å innta nærmere bestemmelse om at tiltak som mudring, utfylling o.l. i sjø ikke er tillatt dersom de kommer i konflikt med viktige marine naturtyper e.l.
- man gir bestemmelse om å tillate nødvendige bygninger med sikte på fiske og akvakultur i 100-metersbeltet, i tråd med pbl 11-11 nr. 4.
- vurdere forbud mot etablering av kunstige sandstrender og påfylling av ikke-stedegen sandtype.
- man vurderer nærmere bestemmelser om at anlegg og tiltak som ledninger, rør, kabler o.l., og dumping o.l. ikke må komme i konflikt med, være til hinder/ulempe for, trålfelt, bunnredskaper for fiske o.a. fiskerier e.l.

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/planlegging-i-sjoomradene/id2700314/>

⁴ <https://sikker.fiskeridir.no/akvakulturregisteret/web>.

- kommunen vurderer å innta i bestemmelsen § 3.8 at terrenginngrep også i sjø skal holdes til et minimum.

Vi ønsker Lyngdal kommune lykke til i det videre planarbeidet, som vi forutsetter vil gi gode vilkår for marine næringer, herunder ivaretagelse av marine ressurser og marint miljø.

Med hilsen

Tom Hansen
konstituert seksjonssjef

Knut Kristian Skjolden
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Lyngdal Kommune	Postboks 353	4577	LYNGDAL
-----------------	--------------	------	---------

Kopi til:

Kystverket	Postboks 1502	6025	Ålesund
Lyngdal kommune			
Statsforvalteren i Agder	Postboks 504	4804	Arendal

